

David Pefko

45

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2013

Copyright © 2013 David Pefko
Voor overname kunt u zich wenden tot Em. Querido's
Uitgeverij BV, Singel 262, 1016 AC Amsterdam.

Omslag Brigitte Slangen
Omslagfoto Carla van de Puttelaar
Foto achterplat Matthijs Immink
Foto auteur Bert Nienhuis

De passage op p. 63-88 werd geschreven door
Lieke Marsman.

ISBN 978 90 214 4789 6 / NUR 301
www.querido.nl

'We are selling dreams.
We are merchants of happiness.'

– *Bernard Loiseau* (1951-2003)

De hele avond dat ik in café De Kluif zat was er niets gebeurd, totdat Sharon Kapel dronken de wc uit kwam en de deur wagenwijd open liet staan.

Ik zat aan de ronde tafel met een Australisch koppel dat blijkbaar een authentiek bruin café had willen bezoeken en nu met een tevreden glimlach een hip Vedett-biertje dronk. Links van mij zat Hugo, die ik al meer dan tien jaar ken maar wiens huis ik nog nooit vanbinnen heb gezien.

'Mijn god,' fluisterde ik tegen Hugo, 'kijk dat daar nou.'

Ik wees naar de lange witte sliert wc-papier die haperend door De Kluif trok, terwijl ik achter mij, in de wc, de wc-rolhouder vrolijk hoorde kleppen. Sharon zwalkte een beetje en liep niet snel, zodat het papier pas toen ze op haar stoel plofte, neerdwarrelde als serpentine.

'Moet een horecarol zijn,' zei Hugo, 'horecarollen hebben geen scheurrandjes.'

* * *

Thuis at ik achter de computer een restje aardappelgratin en dronk een glas rode wijn. Het was

half drie 's nachts. Ik heb elke nacht rond deze tijd honger. Dat is iets wat in de loop der maanden is ontstaan: ik eet maar de helft van mijn avondeten en zet de andere helft in de oven. Soms, als ik dronken ben en mijn fiets van slot haal, is die halve avondmaaltijd in een van mijn glazen pyrex-schaaltjes het enige waar ik voor naar huis wil. Tijdens de laatste ronde voel ik iets broeien vanbinnen, een soort lust, ook al is de hele avond een grote mislukking. Als gratin is afgekoeld, verandert de structuur in een heerlijk taaie, rulle substantie en wanneer ik heel dronken ben, voelt het in mijn mond bijna als seks; ik heb al lang niet meer gehuild, maar goede aardappelgratin kan heel ontroerend zijn.

Voordat ik naar De Kluif ging maakte ik altijd mijn bed op, verstopte de zalfjes en crèmepjes in de laden van mijn kaptafel, viste haren uit het putje in het bad, rangschikte de inhoud van mijn ijskast. Ik trok de foulard op de bank recht en wiste mijn browsergeschiedenis, en eigenlijk was dat nog maar een fractie van wat ik allemaal deed, want bijna ongemerkt boende ik ook het aanrecht schoon, gaf de planten in de gang water, haalde een vlek van de spiegel boven de schouw, verstopte mijn orthopedische inlegzooltjes en zorgde ervoor dat er geen beschamende medicijnen zichtbaar waren in mijn medicijnkastje. Al die handelingen dienden maar één doel: een goede indruk maken wanneer ik midden in de nacht thuiskwam met

een straalbezopen bargast met wie ik naar bed zou gaan. Laatst zei ik tegen mezelf, na het boenen van de vloer in de gang: 'Als ik later groot ben, ga ik in een hotel wonen, dan mag iemand anders dit voor me doen.'

Toen ik eindelijk in bed lag, kreeg ik een sms van Rudi, een vriend uit De Kluif. Hij schreef: *Wij moeten eens met elkaar naar bed, Hanna. Ik vind echt dat we dat moeten doen. Rudi*

Ik sms'te meteen terug: *Neuken?*

Ik wachtte een tijdje, maar er kwam geen reactie. Daarna sliep ik in.

* * *

De volgende ochtend scrolde ik door mijn e-mails op zoek naar een bericht van de hoofdredacteur van *Diafragma*, het fototijdschrift waarvoor ik werk. Toen ik erachter kwam dat de laatste e-mail van bijna drie maanden geleden was, voelde ik me misselijk.

Mijn meest recente opdracht was een recensie van de nieuwe Leica s, een digitale middenformaat camera met 37,5 megapixels die overeenkwam met de veelgebruikte Hasselblad H4D-31. Het was waarschijnlijk de eerste en laatste digitale middenformaat camera die Leica uit zou brengen, omdat Nikon in dezelfde maand een fullframe variant op de markt had gebracht die 36,3 megapixels had. Eigenlijk was het een mid-

denformaat camera in het jasje van een normale digitale spiegelreflex en het prijsverschil voor de body was bijna zeventienduizend euro, en dan moest je de superieure Leica s-objectieven er nog bij optellen, wat het verschil in totaal op ruim dertigduizend euro bracht als je een drietal van die lenzen bij de body zou kopen. Onzin dus, en dat was ook ongeveer de strekking van mijn recensie geweest. Ik had de Leica s drie van de vijf sterren gegeven.

Ik begon een e-mail op te stellen maar kwam niet verder dan: *Ha Harko, Hoe is het daar in foto-land? Ik vroeg me af of ik misschien e-mails gemist heb, want ik heb de afgelopen tijd geen opdracht voorbij zien...*

Nee, dacht ik opeens, het moet vanzelf gaan of anders maar helemaal niet.

* * *

Ik dronk koffie met mijn vriendin Zosja, die werkzaam is als kinderoppas. Niet zoals tieners dat doen om wat bij te verdienen, maar professioneel, op regelmatige basis. Ze werkt voor rijke ouders in grote huizen met veel verdiepingen die 's avonds naar de Stopera willen om *Le Nozze di Figaro* of *Nabucco* te zien, of ergens in een restaurant in Amsterdam-Zuid willen doorzakken tot in de kleine uurtjes, zoals ze doorzakten toen ze nog geen kinderen hadden.

Zosja is zevenenveertig, twee jaar ouder dan ik, en bij haar is het goed te zien, bij mij alleen in mijn gezicht. Kraaienpootjes. Zosja is de afgelopen jaren kilo's aangekomen en haar kleding is nauwelijks met haar meegegroeid; haar rokjes zitten te strak om haar enorme kont en haar jasjes kunnen niet meer dicht. Ze weet het enigszins te verbergen door in plaats van de felle kleuren van vroeger nu zwart te dragen.

Zosja is een kleptomaan. Ooit, tijdens een avond in De Kluif, somde ze op wat ze maandelijks allemaal bij elkaar stal van de rijke mensen bij wie ze over de vloer kwam. Ze keek er eerst bij alsof ze spijt had dat ze het had gezegd, maar toen ze aan me zag dat ik het niet erg vond, vertelde ze honderduit over haar nachtelijke zoektochten door huizen waar ze haar handen lukraak in jassen stopte op zoek naar vergeten bankbiljetten, de spaarpotten van haar oppaskinderen plunderde en zo nu en dan een diamanten oorbel in haar schoenpunt verstopte.

Ik denk wel dat ze achteraf spijt had. Ik sta niet bepaald bekend als een persoon aan wie je je grootste geheim kunt toevertrouwen, vanwege mijn verleden als roddelrubriekjournalist, maar voor Zosja had ik een uitzondering gemaakt. Zij was mijn vriendin en ik moest haar door dik en dun beschermen. Misschien speelde het ook mee dat ze mijn enige vriendin was.

'Je bent magerder geworden,' zei ze terwijl ze het

schuim van haar cappuccino naar binnen lepelde, 'eet je wel?'

Ik moest lachen. 'Natuurlijk eet ik.'

'Ja, maar toch, je taille is nu wel heel smal.'

Zosja had het altijd over het lichaamsgewicht van andere vrouwen. Wanneer ik met haar in De Kluis zat, gaf ze fluisterend commentaar op iedereen. 'Sharon heeft vetjes.' 'Margje had wel even in de spiegel kunnen kijken voor ze die broek aantrok.' Als ik erg aangeschoten was, dacht ik: kijk eens naar jezelf, dikke pad.

'Ik zit niet zo lekker in mijn vel,' zei ik terloops.

'Ach, echt, wat is er dan?'

'Ja, ik weet het niet. Het gaat de laatste weken niet zo goed met me, ik ben ook bijna door mijn spaargeld heen. Ik moet iets naast *Diafragma* vinden, iets regelmatig.'

Daar had ik in een paar zinnen meer persoonlijke dingen op tafel gegooid dan ik bij wie dan ook durfde. Ik dacht weer: het komt door het geheim dat ik van haar weet, dat is de reden waarom ik me niet schaam. Ik vertelde bijna nooit iemand iets persoonlijks.

'Krijg je geen opdrachten meer dan?'

'Jawel, maar heel weinig,' zei ik. 'Veel te weinig. Weet je nog dat ik een paar maanden geleden niet eens met je kon afspreken, omdat ik mijn deadlines moest halen? Nou, dat is dus niet meer zo. Ik krijg steeds één opdrachtje van een paar honderd euro en dat is het.'

Dat was niet waar, ik had de afgelopen maanden geen enkele opdracht meer gekregen.

'Jij moet weer een column krijgen in een krant, Hanna,' zei Zosja, die haar tanden in mijn koekje zette, 'jouw blik op de wereld is zo origineel, daar moet je echt iets mee doen.'

'Wie zit daar nog op te wachten,' zei ik en ik stond in gedachten al voor de vitrines van traiteurs, waar ik een ratatouille van pastinaak, aardpeer en flespompoen met ricotta liet inpakken, of spaghettini met notenbasilicumsaus of misschien wel een wildschotel met rode vruchten en balsamicostroop.

'Waar denk je aan, schatje?' vroeg ze.

'Aan eten,' zei ik, 'aan vanavond.'

* * *

Het werd een knapperige romeinse sla van Renzo's in de Van Baerlestraat, met stukken gegrilde kip en schaafsel van parmezaan, ansjovis en grote kappers en croutons die in knoflookolie gebakken waren. Ik dronk er een witte wijn bij van acht euro, wat ging zorgen voor een enorme nadorst die ik vanavond zou lessen in De Kluiif.

Onder het eten keek ik naar een YouTube-film-pje waarin in zestien minuten de *Wondere wereld van de Brazini Fratello's* te zien was. De Brazini's hadden een beroemd restaurant in Umbrië en hun specialiteit was vis. Ze kookten nog een beetje op

de hippe *laboratorio*-wijze, waarbij voedsel tot pap vermalen werd en onherkenbaar in rare vormpjes op je tafel verscheen. De laatste keer dat ik een filmpje over hun keuken zag was vier jaar geleden. Mario Brazini, een aantrekkelijke Italiaan met gemillimeterd haar, keerde een moot zeeduivel in zijn Mauviel-pan om en legde die op een blad sla op een bord. De boter waarin de vis gebakken was goot hij er in een klein plasje omheen. Het enige wat nog deed denken aan het filmpje van vier jaar geleden was een klein borrelglaasje gevuld met gele kristallen van citroen en water. 'Heel eenvoudig, als schaafijs,' sprak Mario Brazini nonchalant in de camera.

Het was de laatste maanden een obsessie voor me geworden: ik volgde inmiddels zevenhonderd YouTube-kanalen van alle mogelijke sterrenrestaurants in de hele wereld die me bijna dagelijks van voedsel voorzagen in de vorm van beeld en geluid.

Ik kreeg tegenwoordig geen hap door mijn keel als ik niet op mijn scherm een prachtig ribstuk in een pan zag spartelen, of in gedachten samen met een recensent aan een tafel zat waar oude obers met een onwaarschijnlijke kennis van waren het menu van de dag oplazen in prachtig klinkend Frans of Italiaans.

Zo nu en dan zocht ik op zoekwoorden als: spaghetti vongole, steak frites, of wat ik op dat moment voor mijn neus had staan. Als ik buiten de

deur at las ik onder het eten vaak in een tijdschrift of een krant de eetrubriek, de culinaire column, of het recept van de dag; het maakte me niet uit, als het maar over eten ging.

* * *

Café De Kluif is de huiskamer die ik thuis niet gebruik. Klinkt dat zielig? Ja, vast, maar in mijn eigen huiskamer komen niet de mensen die hier komen. Hier zit Hugo elke avond op dezelfde manier, met zijn benen over elkaar en met zijn sigaret tussen zijn wijs- en ringvinger, hier zitten Sharon en Margje al vanaf de middag dronken te worden. Hier komt Rudi met wild geraas en geschreeuw binnen gerend. Michel zit hier elke avond aan de bar in zijn afzichtelijke geruite broeken – Michel is altijd te dronken om te neuken maar aan de bar lijkt hij dat nog niet door te hebben en flirt met vrijwel alle vrouwen. Hier is er altijd kutmuziek die ik eigenlijk niet eens meer hoor. Hier voel ik me stokoud en piepjong tegelijk, in De Kluif komen mensen die zeggen dat ze dood willen, en dat zijn precies de mensen die ik op dit moment graag om mij heen heb.

Ik begin altijd met een Vedettje en stap dan na drie of vier flesjes over op rode wijn, dan proef ik minder hoe slecht hij is.

‘Eén Vedett voor Madame Chateaubriand!’ riep Jack terwijl hij het flesje voor me neerzette. Jack

weet dat ik nogal verzot ben op eten.

'Dank je, snoepje,' zei ik, 'en voor jou is het mademoiselle, hè.'

Naast me zat Hugo te gapen. Hugo werkt als vertaler Engels, Fins en Zweeds en dat vind ik vreemd, want ondanks zijn enorme woordenschat ken ik niemand die zo weinig praat als hij, wat ook de reden is waarom wij altijd naast elkaar zitten. Hugo voelt zich veilig bij mijn stilte en ik voel me veilig bij Hugo's onvermogen een vrouw aan de haak te slaan. Heel soms schiet het door mijn hoofd dat wij misschien wel voor elkaar gemaakt zijn, maar dan kijk ik nog eens goed en denk ik: al zou de wereld vergaan.

Tegen tienem kwam Rudi binnenstormen. Hij droeg een rode bodywarmer en zijn handen waren vuil. Hij ging tegenover me zitten en gromde naar me als een dier. Ik maakte zachtjes een kattengeluidje terug en dacht opeens aan het sms'je van gisteren. Rudi is het type man waarvan ik denk: zelfs al zou ik er dertigduizend euro voor krijgen.

'Hé schatje,' zei hij en hij aaide me over mijn arm.

'Hoe gaat het?' vroeg ik.

'Toppie, met jou?'

'Goed,' zei ik.

Rudi knikte en dronk van zijn biertje. Hij keek naar de grond en daarna naar mij. Misschien herinnerde hij zich opeens het sms'je dat hij dronken had verstuurd en schaamde hij zich nu, of hoopte

hij juist aan mijn gezicht te kunnen zien dat ik best met hem naar bed wilde.

'Sorry,' zei hij na een lange stilte.

'Waarvoor?'

'Voor dat sms'je. Ik was een beetje aangeschoten,' zei hij met een grijns, 'dan doe ik zulke dingen.'

Ik dacht aan het antwoord dat ik hem had gestuurd. Het was zowel een vraag als een verzoek geweest, maar dat had Rudi blijkbaar niet begrepen.

'Geeft niet,' zei ik en ik pakte zijn vuile hand vast, 'ik nam het al niet zo serieus, hoor.'

'Oké dan,' zei Rudi, 'toppie.'

Ik herinnerde me het verjaardagsfeestje van twee weken geleden bij hem thuis. Het was uiteindelijk zeven uur in de ochtend geworden en ik had hem dronken zien dansen op muziek van een playlist op zijn iPod die al jaren precies dezelfde was. 'Da da da du liebst mich nicht,' had hij gebruld. Rudi was een ex-kraker die in zijn krakerstijd al een koophuis bezat, hij was ook de ex-junk met rijke ouders zodat hij altijd kaasjes genoeg in zijn ijskast had liggen, zo'n man die maar niet volwassen wilde worden en regelmatig feestjes gaf, waarbij hij hoopte vrouwen in zijn vieze art-deco-ledikant te krijgen, en het lukte hem gek genoeg ook nog. Hij was op een vreemde manier charmant: een ruw ogende man met een bekakt accent die eruitzag als een overjarige leadzanger van een Duitse jarentachtigband. Zijn kleren zaten altijd onder de

vlekken en hij miste een paar tanden door het jarenlange speedgebruik. Ik mocht hem graag, maar hij was absoluut een van de meest afstotelijke mannen die ik kende. In gedachten schroefde ik de prijs op: nog voor geen vijftigduizend euro.

Sharon en Margje zaten aan de bar en dronken bier. Hugo was in gesprek met Onno, een videokunstenaar die nog voor hij in de vergetelheid kon raken al vergeten was, en Michel was aan het spelen met zijn mobiele telefoon. Ik zat alleen, tegenover een man in een bodywarmer die met elke minuut meer dronken leek te worden en onder-tussen schunnig naar me zat te kijken. Ik wist dat ik de enige vrouw was bij wie hij zijn pik er nog niet in gestoken had.

* * *

De volgende ochtend werd ik wakker met de grootste kater sinds jaren. Ik had vanaf mijn vijftiende tot aan mijn achtendertigste aan één stuk door gedronken zonder enig probleem. Ik werd 's morgens wel eens somber wakker, maar voelde me zelden *slecht*. Nu had ik het gevoel alsof het het plafond op mijn lichaam was neergedaald. Ik kon me nauwelijks verroeren. Ik pakte van het nachtkastje een strip ibuprofen en nam er twee in met een klein slokje water, daarna duwde ik mijn hoofd diep in mijn kussen en ging heel voorzichtig op mijn zij liggen. Alles deed pijn.

Ik was de vorige avond, toen De Kluif ging sluiten, ingegaan op de uitnodiging van Rudi om nog even met hem mee te gaan. 'Ik heb thuis een paar flessen Portugese topwijn, ga je mee?'

Ik zat in zijn huiskamer op een biedermeier bank van rood velours waarvan de springveren door de stof heen staken. Je kon alleen op het hoekje zitten, anders prikten ze in je billen. Tegenover mij zat Hugo, die Rudi ook had uitgenodigd. Hij zag er verdrietig uit en was inmiddels begonnen aan zijn vierde pakje sigaretten van die dag. Hij zei geen woord, knikte alleen zo nu en dan als Rudi een van zijn krakersverhalen afdraaide terwijl zijn vlezig lippen steeds roder werden van de wijn. Rudi had gewacht tot Hugo aanstalten maakte om te vertrekken en ik hoorde hem, toen hij de voordeur met een klap sloot, zeggen: 'Zo, die is opgehoepeld.'

Rudi stormde naar boven als een opgewonden kind, ging op het krukje van Hugo zitten en schonk voor zichzelf nog een glas wijn in. Hij droeg een gifgroene trui met een icoontje erop dat een kerncentrale moest voorstellen.

'Arme Hugo,' zei Rudi.

'Ja, arme Hugo,' herhaalde ik en ik nam een slok van mijn achttiende eenheid alcohol die avond. Ik had ze voor de grap maar eens geteld.

'Ik zei net tegen hem: "Jij moet echt iets gaan doen met je leven, want dit gaat niet goed. Voor je het weet ben je zoals ik en dat wil jij niet. Dat wil jij niet, Hugo,"' zei Rudi.